

POKROK PUBL. CO. vydává POKROK ZÁPADU a mistral vydání

Pro Spojené Státy \$2.50 Pro Kanadu \$3.00 Do Československé republiky \$3.00

Pro Spojené Státy \$2.50 Pro Kanadu \$3.00 Do Československé republiky \$3.00

Zásilkou poštovní dítel se pomocí peněžních poukázek Express Money Order, bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise

GENERÁL GAJDA

Kariéra generála Gajdy v našem sibiřském vojsku byla skutečně revoluční. Při zahájení pochodu z Ukrajiny napříč Ruskem do Vladivostoku byl velitelem Sedmého pluku v hodnosti pouhého kapitána a po půl roce, když za jeho vedení zdražilo se spojení západní skupiny našeho vojska s východní (2. září, 1918) ve stanici Olovjanaja, východně Bajkalského jezera na okraji Mandžurie, byl jmenován plukovníkem. Než pak došel do Vladivostoku, byl nám hlášen jeho titul: generál. Jmenován byl naší Odbórkou Národní Rady, jež byla zvolena čeljabinským vojenským sjezdem — bylo to tedy jmenování zasloužené.

U skutečného spojení obou našich vojenských skupin bylo událostí v pravdě historickou, jež vždycky bude spojena se jménem Gajdovým. Na počátku vystoupení proti bolševikům v Rusku bylo naše vojsko rozděleno na dvě velké skupiny: západní (od Penzy až as po Marijinsk v západní Sibíři) a východní Vladivostockou, která čítala 14,000 mužů. Cestu na východ probíjela si od 25. května skupina západní, již teprve po několika týdnech (29. června) přispěchala na pomoc skupině Vladivostocké. Tu to nesouhlasnost vystoupení způsobily naprostý nedostatek spojení. Zatím co celý svět byl nesmírně rozvířen zprávami o naší "anabasi" a do Vladivostoku přibýlo již několik tisíc spojeneckých vojáků na pomoc Čechoslovákům — dříve než tyto kolony vojsk byly uvedeny v pohyb směřem na západ, Čechoslováci (západní skupina) překvapili svět svým velkým vítězstvím nad bolševiky u Bajkalského jezera, čímž si uvolnili cestu na východ. Ohromení zejména spojeneckých generálů ve Vladivostoku, kteří počítali s obtížnou a vlekou vojenskou operací, bylo takové, že když náš důstojník přinesl do zasedání spojenecké vojenské rady zprávu o této události, předsedající japonský generál Otani vzpomínal se po krátkém užasnutí, prohlásil sarkasticky: "Tak vidá, přišli jsme zase pozdě!"

Jest pochopitelné, že generála Gajdu vítal Vladivostok s neobyčejnými poctami. Přišel do Vladivostoku dne 14. září a k uvítání dostavili se četní vojenská i civilní hodnostáři spojenecké i ruské. Veřejně tisk ruský, japonský a čínský ho oslavoval. Byl to prostě hrdina dne, vůdce nepřemožitelných Čechoslováků.

Ze své velké vojenské úspěchy v našem vojsku děkoval Gajda své bystrosti, odvážnosti a duchapřítomnosti, ovšem velkou oporou při řešení složitějších úkolů byli mu zejména ruský plukovník Ušakov, který padl v našich službách u Bajkalu, a plukovník Kadlec, po němž generál Gajda neměl do statečné theoretické průpravy. Vždyť vojenskou kariéru začal jako absolvent kyjovského gymnasia v černohorské armádě někdy za balkánské války v hodnosti farmaceuta, když však vypukla světová válka, bojoval jako dobrovolník s černohorskou armádou o profi Rakousku, prodělal tragický ústup Srbů do Albanie a pak o krátkem přes Londýn dostal se o několik dní dříve do Dobruží,

kde se vyznamenal a dosáhl hodnosti kapitánské. Když r. 1917 četní dobrovolníci ze srbské divize byli převedeni do našeho vojska, vstoupil tam i kapitán Gajda a vyznamenal se v boji u Zborova (2. července 1917), jakož i při tragickém ústupu tarnopolském. Vzhledem k vynikajícím vlastnostem byl počátkem roku 1918 jmenován prozatímním velitelem Sedmého pluku. Při jednání o vystoupení proti bolševikům, za účelem uvolnění cesty do Vladivostoku hrál důležitou roli a byl zvolen za člena výkonného výboru československého vojska a stal se velitelem tak zvaného východního oddílu západní skupiny, jemuž připadl vlastní nejdůležitější úkol.

V době těchto svých úspěchů byl tento mladý náš vojevůdce (je mu nyní 29 let) vojskem neobyčejně oblíben. Zdá se, že při svém nedávném zoufalém a dobrodružném spiknutí ve Vladivostoku počítal na to, že strhne na svou stranu většinu našich vojáků — leč zklamal se. Naši vojáci sice rádi vzpomínali na hrdinské činy kapitána a generála Gajdy, ale jejich oblibu ztratil již před rokem.

Když se vracel jako vítěz triumfálně z Vladivostoku, uzrál v jeho hlavě početilý úmysl, že využije vojska Druhého divise, které bylo posláno z Vladivostoku na západ k Uralu, k velkému pochodu na Perm a pak na Moskvu. Jako velitel se veliteli skupiny naší uralské fronty podnikl tento pokus v měsíci říjnu 1918, leč při něm ztroskotal. Stalo se tak již po uzavření příměří, kdy naše vojsko bylo již syto bojů a chtělo nastoupiti cestu k domovu. Gajda ztratil také důvěru vojska příšří příkrým vystupováním, čímž dokázal, že nevyšlhl dobře povahu našich dobrovolníků. Je nutno však říci, že ve svém jednání vůči vojnám vystupoval otevřeně a s neobyčejnou statečností. Když po vystoupení Kolčakově jako velitel Jekatěrinské skupiny stranil zjevně Kolčakovi i proti Odbórkou Národní Rady, došlo ke konfliktu, který byl vyřešen tím, že s povolením generála Štefánika přešel do služeb Kolčakových.

Stal se pak vřechm velitelem Kolčakovy sibiřské armády, která čítala tehdy již asi 300,000 mužů, byla dobře vyzbrojena i vycvičená. Pod jeho energiickým vedením byl osvožen v měsíci lednu 1919 Perm a Gajda stal se pro ruské obyvatele legendárním vojevůdce. Vykládali si o něm hned, že na něho spáchala atentát nějaká gymnastka, hned zase, že si bude bránit Kolčakovu deuru, s kterou vztyčí několik milionů a pod. Byl prostě spasitelem pro jistou část ruského obyvatelstva a jeho sláva rostla s nadějí, kterými dovedl vyšperkovati svá provolání o cestě na Moskvu, osvobození Ruská atd. V té době, v níž dosáhl hodnosti podmaršálka, patřil naší armádě jev svou lepší minulostí, a marně bylo jeho pozdější usilování, aby pojmali naše hojčky vstupování do Kolčakovy armády. Jeho tragický nezdar ve Vladivostoku dokazuje, že se Kolčak špatně odměnil generálovi, který mu jmenoval největší vojenskou slávu. Také však dokazuje, že generál Gajda nešel přece tam, kam se očekávala celá ta zkorumpovaná společnost kolem Kolčaka a třeba pozdě, přece snažil se napravit svou chybu bojem proti Kolčakovi i ve prospěch ústavotvárného shromáždění. — Josef Dýma.

LEX-KRÁLE VE VYHNANSTVÍ

Řecký král Konstantin, jehož žena je, jak známo, sestrou ex-césáře Viléma Druhého, a jenž byl pro své nadřování Německu sesazen s trůnu, prodává v Lucernu ve Švýcarsku. Dr. Forgo měl s ním v těchto dnech rozhovoru, kterou uveřejňuje v N. Zürcher Zeitungu. Rozmluva je všeska prodehnuta nenávisí královců proti řeckému ministerstvu předsedající Venizelosi, jenž byl hynbou pákou pádu Konstantinova s trůnu, a dětinskou nadějí ex-královců v návrat na řecký trůn.

Konstantin První tvrdil v této rozmluvě znova, že nechť postaví se po bok centrálních mocností, nýbrž že chtějí uchovat, pokud nejdele bylo možno, Řecku neutralitu. Vilém Druhý prý mu několikrát telegrafoval, aby jej přivedl k zasáhnutí Řecka do války po boku Německa; ale Konstantin prý to pokáždě oděpřel. Všeschopeštětí vzácného prý tím, že Francie nevěřila v upřímnost neutra-

České knihy možno si nyní opatřit prostřednictvím našeho závedu!

Vydavatelé "Denního a Nedělního Pokroku," aby vyhověli přecetným přáním odběratelů, priznivců a vůbec všech krajanů, kteří touží po pěkné ušlechtilé české četbě, podnikli za tím účelem náležitě kroky.

Závod náš byl stálá a sviště v poslední době jest tímž naplavená objednávkami na české knihy, které ovšem, nezabýváje se knihkupectvím, nemohl vyřizovati. Konečně ale, aby se kruhu četnatelů zavděčil, rozhodli se vydavatelé "Denního a Nedělního Pokroku" žádostem přecetných priznivců vyhověti. Navázali s jedním největším knihkupectvím spojení, tak že nyní jest jim možno poskytnouti všem krajanům, kteří po četbě pěkných knih touží, veškerou příležitost, aby si mohli české knihy opatřiti.

Z uvedeného seznamu můžete svůj výběr učiniti a po zaslaní obnosu, který jest při každé knize uveden a zároveň požadován, budou vám řádně knihy počtou zasílány. Seznam divadelních her zasíláme na požádání.

Table of book listings with columns for title, author, price, and weight. Includes titles like 'Bergius Catilina', 'Na statku a v chaloupce', 'Vládě žen', etc.

Objednávky z uvedeného zde seznamu s příloženým obnosem adresujte na:

Pokrok Publishing Co., 1417-19 So. 13th Street, Omaha, Neb. Union Depot Postal Station.

ly Konstantinovy, o čemž prý ex-král nevěděl. Konstantin soudí, že Řecko přistoupením k dohodě dosud ničeho nezískalo, nýbrž naopak ztratilo část toho, čeho roku 1913 získalo — na příklad Korču. Obsazení epirského trojúhelníku Řeky není prý jejich ziskem, nýbrž ústupem, ježto Řecko roku 1913 mělo již také toto území. Bulhaři mají prý území, která jsou většinou obyvatelstva řeckého.

Do názoru Konstantinova pábly Venizelos v Řecku již skoro všech stoupenů a drží se u moci jen terorismem, hlavně prohlášením stanného práva a jeho využitím proti svým odpůrcům, jejichž tisíce prý byly postřeleny. Obsazení Smyrny Řeky je prý jen prozatímní, připojení Thracie s Drinopolem k Řecku jen zbrojným přímím. Vzhledem k své poslední v Řecku nevypluje prý Venizelos vojensky, ale zákonodárna funkce nymže

šl směnovy řecké uplynula již 31. května minulého roku. Po sesazení soudce, učitelů, důstojníků, úředníků i biskupů, nemilých Venizelosi, rozplemenla se prý v Řecku neslýchaná korupce. Jen přílišná mírumilovnost Řeků je prý důvodem, proč Venizelos nebyl ještě z Řecka vypuzen.

Tato rozmluva je opětým důkazem toho, že sesazený mocnár okamžikem svého sesazení stává se takofka automaticky ihned pretendentem trůnu, s nežoz byl vyhnán a že nerozpokaje se použití jakéhokoliv prostředku, aby svého úkdeckého trůnu zase se znočil. Při tom si, jak zjevo, ani Konstantinova basilusu neuvědomuje, jak neprávděpodobná je tato nádeje.

du přináší informaci o obmezení obchodu, která byla z republiky československé oznámena vládnímu odboru v Londýně. Právě se nám "Úplně se zapovídá dovoz následujícího zboží: Čaje, čokolády a práskového kokosu, uzemych ryb, rybnákládaných v krabicích, sardinek v oleji, mandlí, hrozinek, orechů, velkých i malých, fíků, jáder meruňkových a podobného, majoránky, ukořice, koření mčabaného, vanilky, safránu, zázvoru, bobkového listí, dymjánu, řebičku a všeho podobného koření vypejímaje holandský kmín a pepř; dáte se zapovídá dovoz kaštanů, vavřínových listů, svatojánského chleba, rajských jablek, vajecých bílků a citronů. Následující zboží se smí dovážeti s jistými podmínkami, totiž nepřekročiti se cenu vředou určená a je-li zboží to na dlouhé termíny splátek anebo na výměnu za jiné zboží podobné ceny: Káva, čučí másto, holandský margarin, anebo margarinové másto, olivový olej, holandský sýr, slanecy, holandský pepř. Následující zboží může se dovážeti bez ohledu na to, jakým způsobem bylo koupeno, nepřekročiti-li se úředně stanovená cena: Rýže, kondenzované mléko, čerstvé mléko, kokosa, kokosové másto, je-li dováženo tvárnými čokoládami." — K tomu podotykáme, že se zákaz teuto týká obchodování a není tím řečeno, že by zakazoval dovoz toho, co se posílá přátelům balíčkovou poštou.

Estonsko schválilo mír s bolševiky. Londýn, 20. února. — Estonské národní shromáždění ratifikovalo mírovou smlouvu s Ruskem, jež nám vejití oznámě v Plsknet, dřídělení jukrove dēpeze z Moskvy.

OBCHODOVÁNÍ S ČESKOSLOVENSKOU REPUBLIKOU. Zpráva vydaná ve Washingtonu vládním departamentem obcho-